

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Кафедра дошкільної освіти

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

Комплексного кваліфікаційного іспиту з педагогічних дисциплін
підготовки здобувачів магістерського рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми «Дошкільна освіта»
спеціальності 012 Дошкільна освіта
Педагогічного факультету

2021-2022 навчальний рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Для успішної підготовки сучасного фахівця важливим є врахування нових соціально-педагогічних умов, оскільки потреба суспільства у висококваліфікованих спеціалістах постійно зростає.

Докорінні зміни сучасної системи освіти, перехід від індустріального до інформаційно-технологічного суспільства неможливі без його педагогізації та психологізації. Необхідними є впровадження особистісно-орієнтованих технологій освіти, максимальна індивідуалізація навчального процесу, створення умов для саморозвитку і самонавчання дітей, їх вчасної соціалізації, осмислене визначення ними своїх можливостей і життєвих цінностей.

Основним завданням підготовки магістрантів до викладацької діяльності є формування системи знань щодо мети, змісту та технологій навчання і виховання студентів ВНЗ, практичних вмінь та навичок, пов'язаних із аналізом, проектуванням, конструюванням навчального процесу; ознайомленням із специфікою організації і викладання різних дисциплін психолого-педагогічного циклу; формування у магістрантів зацікавленості до викладацької діяльності, розвиток їх активності, творчого мислення.

Єдиний державний кваліфікаційний іспит для магістрантів спрямований на виявлення готовності випускників до здійснення професійної діяльності викладача вищої школи.

Програма об'єднує основні питання курсів: “Методика викладання педагогічних дисциплін” та “Педагогіка гри дошкільника”.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВІДПОВІДЕЙ МАГІСТРАНТІВ
НА ЄДИНОМУ ДЕРЖАВНОМУ КВАЛІФІКАЦІЙНОМУ ІСПИТІ
З ДИСЦИПЛІН: “ПЕДАГОГІКА ГРИ ДОШКІЛЬНИКА”,
“МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН”**

Оцінку “відмінно” (45-50 бал.) одержують здобувачі вищої освіти, які при викладанні питань володіють достатнім обсягом науково-методичних знань, поняттями; простежують зв'язки в теорії виховання і навчання; підтверджують теоретичні позиції прикладами з практики. Мають високу культуру мови; викладання логічне, послідовне, чітке.

Оцінку “добре” (35-45 бал.) одержують здобувачі вищої освіти, відповіді яких при достатній теоретичній та практичній основі мають певні недоліки: неповно розкриті окремі напрямки змісту; порушується логіка відповіді одного з питань; при викладанні одного з питань більше уваги приділяють практиці; відповідь не емоційна. Мова правильна, виразна, логіка іноді порушується.

Оцінку “задовільно” (30-35 бал.) одержують здобувачі вищої освіти, які порушують зв'язок теорії з практикою, припускають помилки в мові, логіці викладання; невдало аналізують педагогічні теорії і практику; не визначають головні закономірності педагогічного процесу, не аналізують наукові дослідження з того чи іншого питання.

Оцінку “незадовільно” (1-30 бал.) одержують здобувачі вищої освіти, які не володіють педагогічними поняттями, закономірностями; відповіді скупі, не розкривають суттєвості питання; не володіють як теорією, так і практикою сучасної дошкільної освіти. У відповідях припускають мовні помилки, у викладанні відсутня логіка та виразність.

ПИТАННЯ З КУРСУ

“Педагогіка гри дошкільника”

1. Характеристика гри, як засобу навчання, виховання та соціалізації.
2. Значення гри в особистісному становленні особистості.
3. Історико-концептуальні аспекти гри.
4. Природа гри, її походження.
5. Феномен гри у дослідженнях психологів і педагогів.
6. Гра – засіб всебічного розвитку дитини.
7. Розвивальна, виховна та корекційна функції гри.
8. Гра як школа соціальних відносин.
9. Ігровий простір і носій ігрової культури.
10. Сучасна класифікація гри.
11. Характеристика предметно-ігрового середовища
12. Особливості організації розвивально-ігрового середовища
13. Роль і місце гри у дошкільному навчальному закладі.
14. Іграшка та її історичне походження.
15. Народна іграшка та її значення
16. Виховання моральних якостей особистості у грі.
17. Формування взаємин дітей дошкільного віку у творчих іграх
18. Особливості педагогічного керівництва творчими іграми в різних вікових групах.
19. Структурні компоненти дидактичної гри та їх характеристика.
20. Види дидактичних ігор. Форми використання дидактичної гри.
21. Ігрове проектування у діяльності освітнього закладу.
22. Використання методу ігрового проектування у роботі з вихователями ДНЗ.
23. Роль гри в розвитку музичних здібностей дошкільника.
24. Роль гри в проведенні дитячих свят і заходів.
25. Роль вихователя в організації ігрової діяльності дітей дошкільного віку.
26. Характеристика ігрових технологій в роботі з дорослими і дітьми.
27. Діагностика і корекція ігрової діяльності дошкільників в умовах ДНЗ.

28. Роль комп'ютерних ігор в розвитку сучасної дитини.

29. Гра-стратегія в навчально-виховному процесі ДНЗ.

30. Характеристика самостійної ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

«Методика викладання педагогічних дисциплін»

1. Сутність і структура педагогічної діяльності викладача ВНЗ.
2. Характеристика методів навчання, їх взаємозв'язок і специфіка використання в педагогічному вищому навчальному закладі.
3. Поняття про організаційні форми навчання у ВНЗ.
4. Лекція як основна форма організації навчання у ВНЗ, методика проведення лекції.
5. Характеристика і методика проведення лекцій з використанням методів активного навчання.
6. Семінарські заняття, їх місце в навчальному процесі, вимоги до їх проведення.
7. Види семінарських занять, методика їх проведення.
8. Дидактичні вимоги до організації практичних занять, методика їх проведення.
9. Самостійна робота студентів, її сутність та види.
10. Керівництво самостійною навчально-пізнавальною діяльністю студентів.
11. Поняття контролю знань студентів, види контролю.
12. Критерії оцінки знань, умінь та навичок студентів.
13. Поняття комунікації. Загальна класифікація знакових систем передачі інформації.
14. Закони риторики в системі основних категорій загальної риторики, їх характеристика.
15. Підготовка промови: типи промови, методика та етапи підготовки промови.
16. Визначення поняття «аргументація». Специфіка риторичної аргументації. Типи логічних аргументів.
17. Поняття діалогічного мовлення. Характеристика основних видів діалогів.
18. Запитання як основний елемент діалогового спілкування. Техніка ставлення запитань і складання відповідей.
19. Техніка слухання у діалоговій технології навчання. Нереклексивне, рефлексивне, емпатійне слухання.
20. Форми взаємодії викладача і студентів у процесі навчання. Загальні та відмінні риси активного та інтерактивного навчання.

21. Педагогічна інтеракція як провідна категорія інтерактивної педагогіки.
22. Визначення поняття «інтерактивні методи навчання», їх класифікація.
23. Поняття «педагогічна технологія». Специфічні якості технології навчання.
24. Теорія розвивального навчання як основа сучасних педагогічних технологій.
25. Сучасні підходи до розуміння педагогічної технології. Взаємозв'язок понять «методи активного навчання» і «технології навчання».
26. Загальна характеристика сучасних технологій навчання. Структура педагогічної технології.
27. Особливості використання ігрових технологій навчання в професійній підготовці майбутніх педагогів.
28. Проективна технологія навчання у підготовці майбутніх педагогів.
29. Дошкільна педагогіка як профілююча навчальна дисципліна, її завдання та місце в системі підготовки фахівців з дошкільної освіти.
30. Специфіка викладання часткових методик, їх місце в професійній підготовці майбутніх вихователів.

ЛІТЕРАТУРА

з методики викладання педагогічних дисциплін»

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Риторика. Л.: Світ, 2001. 241 с.
2. Басова Н. В. Педагогика и практическая психология. Ростов-на-Дону, 2000. 416 с.
3. Голуб Н. В. Риторика у вищій школі. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400 с.
4. Гуревич Р. С., Кадемія М. Ю., Шевченко Л. С. Інтерактивні технології навчання у вищому педагогічному навчальному закладі / за ред. Гуревича Р. С. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013. 309 с.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. К.: Академвидав, 2004. 352 с.
6. Дубасенюк О. А., Антонова О. Є. Методика викладання педагогіки. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 375 с.
7. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України, голов. ред. В. Г. Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
8. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. К.: АПН, 2002. 136 с.
9. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
10. Кларин М. В. Инновации в мировой педагогике: обучение на основе исследования, игры и дискуссии. (Анализ зарубежного опыта). Рига: НПЦ «Эксперимент», 1998. 180 с.
11. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі. Одеса: ОНЕУ, 2014. 200 с.
12. Левина М. М. Технологии профессионального педагогического образования. М.: Издательский центр «Академия», 2001. 272 с.
13. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика. К.: Вища школа, 2006. 311 с.
14. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. К.: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.
15. Освітні технології / за заг. ред. О. М. Пехоти. К.: А.С.К, 2001. 256 с.

16. Основи критичного мислення / [Пометун О. І., Пилипчатіна Л. М., Сущенко І. М., Баранова І. О.] Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 216 с.
17. Сагач Г. М. Золотослів. К.: Райдуга, 1993. 378 с.
18. Сагач Г. М. Риторика. К.: Вид. дім «Ін Юре», 2000. 568 с.
19. Селевко Г. К. Современные образовательные технологии. М.: Нар. образование, 1998. 256 с.
20. Селевко Г. К. Энциклопедия образовательных технологий: в 2 т. М.: НИИ школьных технологий, 2006 (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»): Т.1. 2006. 816 с.
21. Семушина Л. Г., Борщанская Б. Р., Подлесская Н. С. Преподавание курса дошкольной педагогики в педагогическом училище М.: Просвещение, 1990. 128 с.
22. Сенько Ю. В. Гуманитарные основы педагогического образования. М.: Издательский центр «Академия», 2000. 240 с.
23. Слепкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К.: Вища школа, 2005. 239 с.
24. Солдатенко М. М. Теорія і практика самостійної пізнавальної діяльності: монографія. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. 198 с.
25. Стефановская Т. А. Технология обучения педагогике в вузе. М.: Изд-во «Совершенство», 2000. 272 с.
26. Хаджирадєва С. К., Черненко Н. М. Діалогова комунікація: теорія та практика. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2004. 202 с.
27. Черкасова И. И., Яркова Т. А. Интерактивная педагогика. СПб.:НОУ «Экспресс», 2012. 190 с.
28. Чернилевский Д. В. Дидактические технологии в высшей школе. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. 437 с.
29. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри. К.: Вища шк., 2004. 207 с.
30. Ярьсько К. В. Культура управління навчальною діяльністю студентів: монографія. Харків: ХНУРЕ, 2004. 235 с.

ЛІТЕРАТУРА

з педагогіки гри дошкільника

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика. [навчальний посібник] / За ред. професора С. О. Нікітчиної. – К.: Видавничий дім „Слово”, 2014. – 368 с.
2. Амонашвили Ш. А. Истина школы / Лаборатория гуманной педагогики / Ш. А. Амонашвили. – Артемовск, 2008. – 78 с.
3. Арсентьева В. П. Игра – ведущий вид деятельности в дошкольном детстве : учебное пособие / В. П. Арсентьева. – М. : ФОРУМ, 2009. – 144 с.
4. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) // Дошкільне виховання. – 2012. - № 7. - С. 4 - 19.
5. Бех І. Особистість у просторі духовного розвитку : навчальний посібник / І. Д. Бех. – К.: Академвидав, 2012. – 256 с.
6. Богуш А. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників : мовленнєві ігри, ситуації, вправи : навчально-методичний посібник. / А. Богуш, Н. Луцан. – К. : Видавничий Дім „Сорво”, 2008. – 256 с.
7. Букатов В. Педагогічні таїнства дидактичних ігор / В. Букатов. – К. : Ред. загально-пед. газ., 2004. – 128 с.
8. Бьюзен Т. Умные родители – гениальный ребенок / Т. Бьюзен // Пер. с англ. С. Э. Борич. – Мн. : ООО „Попурри”, 2005. – 464 с.
9. Гавриш Н. Калейдоскоп-інформаційно-ігрової творчості дітей / Н. Гавриш, О. Безсонова. – К.: Слово, 2012. – 256 с.
10. Гавриш Н. Сучасне заняття в дошкільному закладі: навчально-методичний посібник / Н. Гавриш, О. Ліннік, Н. Губанова. – Луганськ : Альма-матер, 2007. – 496 с.
11. Гавриш Н. Цікава філософія для дітей : методичний посібник для творчих педагогів дітей дошкільного й молодшого шкільного віку / Наталя Гавриш, Олена Ліннік. – К.: Шк. світ, 2011. – 128 с.
12. Гавриш Н. Філософія для дітей мовою серця : методичний посібник / Н. Гавриш, О. Ліннік. – К.: Видавничий Дім „Слово”, 2013. – 168 с.

13. Гавриш Н. Інтегровані заняття у дитячому садку / Наталія Гавриш. – К. : Редакція газет з дошкільної та початкової освіти, 2013. – 128 с.
14. Гончаренко А. Готовність педагогів до впровадження Програми / А. Гончаренко // Дошкільне виховання. – №8. – 2010. – С. 12 - 13.
15. Гончаренко А. Комунікативна компетентність – головна мета / А. Гончаренко // Дошкільне виховання. – № 7. – 2008. – С 10 – 14.
16. Гра дошкільника: теорія і практика. Дайджест 5 / Упор. Г. І. Григоренко. – Запоріжжя ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2007. – 196 с.
17. Давидчук А. Н. Обучение и игра : методическое пособие / А. Н. Давидчук. – М.: Мозаика-Синтез, 2006. – 168 с.
18. Діти раннього віку та гра / упоряд. Лариса Гураш, Тетяна Науменко. – К. : Шк. Світ, 2009. – 128 с.
19. Дитина : Програма виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту : О. В. Огнев'юк, К. І. Волинець; наук. кер. програмою : О. В. Проскура, Л. П. Кочина, В. У. Кузьменко, Н. В. Кудикіна; авт. кол. : Г. В. Беленька, Е. В. Белкіна, О. Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білоskalенко, С. А. Васильєва, М. С. Вашуленко [та ін.] / Мін. осв. і науки України, Головн. упр. осв. і наук. викон. орг. Київміськради (КМДА), Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. – 3-тє вид., доопр. та доп. – К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. – 492 с.
20. Дошкільна освіта : словник-довідник : понад 1000 термінів, понять і назв / упор. К. Л. Крутій, О. О. Фунтікова. – Запоріжжя : ТОВ „ЛПС” ЛТД, 2010. – 324 с.
21. Дудова Т. Іграшка в житті дитини / Т. Дудова. – К.: Дошкільне виховання. – №1. – 2016. – С. 7 – 10.
22. Закон України „Про дошкільну освіту”. – К., 2001 р.
23. Закон України „Про охорону дитинства”. – К., „Дошкільне виховання”, 2001.
24. Захарова Н. Адаптація дітей дошкільного віку до сучасного простору: [монографія] / Н. Захарова. – Донецьк : Ноулідж, 2010. – 212 с.

25. Калуська Л. Комплексна програма розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного віку „Соняшник” / Л. В. Калуська. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 144 с.

26. Калуська Л. Навчально-методичний посібник „Соняшник” до комплексної програми розвитку навчання і виховання дітей дошкільного віку „Соняшник” / Л. В. Калуська. – Тернопіль: Мандрівець, 2014. – 200 с.

27. Карасьова К. Як навчити дітей грати? / К. Карасьова. – К. : Дошкільне виховання. – № 1. – 2016. – С. 2 – 6.

28. Карасьова К. В. Світ дитячої гри / Катерина Карасьова, Тамара Піроженко. – К. : Шк. Світ, 2010. – 128 с.

29. Карасьова К. В. Ігровий простір дитини / Катерина Карасьова, Тамара Піроженко. – К. : Шк. Світ, 2011. – 128 с.

30. Кононко О. Л. Дитяча креативність крізь призму Базової програми „Я у світі” / О. Л. Кононко // Дошкільне виховання. – № 7. – 2008. – С.4 - 6.

31. Кононко О. Л. Обов'язкова дошкільна освіта п'ятирічок: реалії, ризики, сподівання / О. Л. Кононко // Дошкільне виховання. – №8. – 2010. – С. 4 – 8.